

Status på projektet:

Ind i undervisningsrummet på eud

- et forskningsprojekt om eleverne og deres møde
med erhvervsuddannelsernes grundforløb

- Fokus rettet mod eleverne på EUD og deres møde med pædagogikken, lærerne og det sociale læringsmiljø på EUD's grundforløb
- Hovedsigtet er at skabe større klarhed over, hvilke former for pædagogik, der kendetegner EUD's grundforløb og pege på, hvad der fungerer godt og hvilke udfordringer der er.
- Blandt andet bidrage med viden om forskellige elevprofiler med henblik på at kvalificere skolernes arbejde med en meget heterogen elevgruppe.
- Der benyttes både kvalitative og kvantitative metoder
- Undersøgelserne foretages på fire udvalgte grundforløb: Bygge og anlæg, Mad til mennesker, Medieproduktion og Merkantil.
- Projektet gennemføres af Center for Ungdomsforskning (Cefu), DPU / AU i samarbejde med Danske Erhvervsskoler – Lederne ved projektkoordinator Ulla Eriksen og er støttet af en række tekniske og merkantile erhvervsskoler og Undervisningsministeriet.

Projektets kvantitative materiale

Over 7.000 elever har besvaret spørgeskemaet

- omkring to femtedele af eleverne på de fire grundforløb.

	Population	Antal respondenter	Svarprocent
Bygge og Anlæg	4.133	1.060	26%
Merkantil	10.525	4.602	44%
Medieproduktion	1.144	403	35%
Mad til mennesker	2.525	1.074	43%
I alt	18.326	7.139	39%

Projektets kvalitative materiale

De fire indgange hver belyst på to forskellige erhvervsskoler gennem:

- Interview med 51 elever, 26 lærere og 8 ledere
- Observation af undervisning
- Workshops med eleverne

Første konklusioner præsenteret februar 2010

I februar 2010 præsenterede vi de første resultater fra den landsdækkende spørgeskemaundersøgelse i et notat. De overordnede konklusioner var:

- Det er faget der trækker, når unge vælger en teknisk erhvervsuddannelse
- Elevernes fagidentitet handler ikke kun om ”håndelag”
- Langt til skole – en udfordring for både elever og skoler
- Praktikplads har betydning for hvordan man oplever erhvervsuddannelsernes grundforløb

Milepæle for resterende projektperiode

25. november 2010:	Midtvejsseminar – præsentation af foreløbige resultater
Først i 2011:	Første publikation
Efterår 2011:	Anden publikation og afsluttende konference

Temaoplæg 1:

'Jeg har ikke fået nogen øl en eneste fredag herude'

**- om fællesskaber og forskelligheder i
erhvervsuddannelsernes grundforløb**

Fra forskningsprojektet:

"Ind i undervisningsrummet på eud

- et forskningsprojekt om eleverne og deres møde
med erhvervsuddannelsernes grundforløb"

DPU, 25. november 2010

Videnskabelig assistent, Rikke Brown (rbr@dpu.dk)

Center for Ungdomsforskning (CeFU), DPU /AU

Det sociale i eud's grundforløb set i elevernes optik

- Hvordan oplever eleverne skolens indsats i forhold til det sociale miljø?
- Hvad fortæller de om, hvordan det sociale fungerer på deres forløb og om, hvordan de selv indgår?
- Hvad er eud-elevernes ønsker i forhold til det sociale i undervisningen?

Forskelligheder i elevgruppen

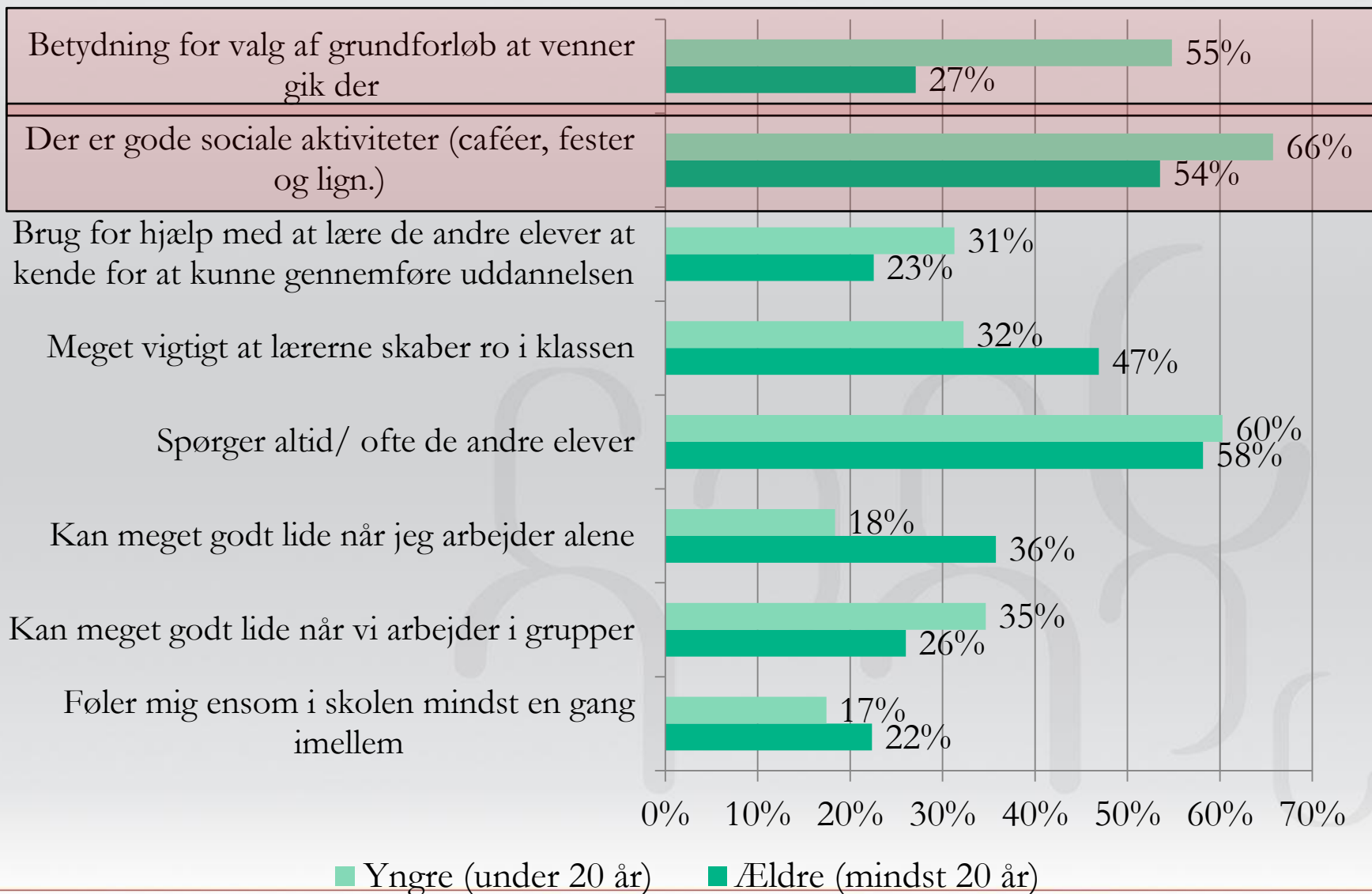
- Det sociale og elevgruppens **aldersmæssige** spredning
- Det sociale og forskellene i elevernes **engagement**
- Det sociale og **indgangenes forskellige kulturer**

- Enestående god plads til det sociale i den praksisrelaterede undervisning
- Rig mulighed for at snakke sammen i de forskellige værksteder, i køkkenet, ved computerne o.s.v.
- 60 % fortæller, at de ofte/altid bruger hinanden, hvis de synes noget i undervisningen er svært.
- Men det sociale bliver langt fra altid – af sig selv – til mere end det lige at spørge sidemanden
- Over en fjerdedel af eleverne (29 %) savner hjælp til at lære de andre elever bedre at kende

Det sociale og elevgruppens aldersmæssige spredning

Jonas, 17 år (mp) ”Jeg mener, at man får et meget mere afslappet liv, når du kommer over... cirka de 30. Lige imellem uddannelsestiden og op til de der 30, så sidder du i dilemmaer til halsen. Stress og alt muligt andet ... så får vi projekter og opgaver, og man vil også gerne være lidt sammen med venner og tænke på noget andet, kæreste eller noget i den stil ... Der kommer hele tiden en hel masse på”.

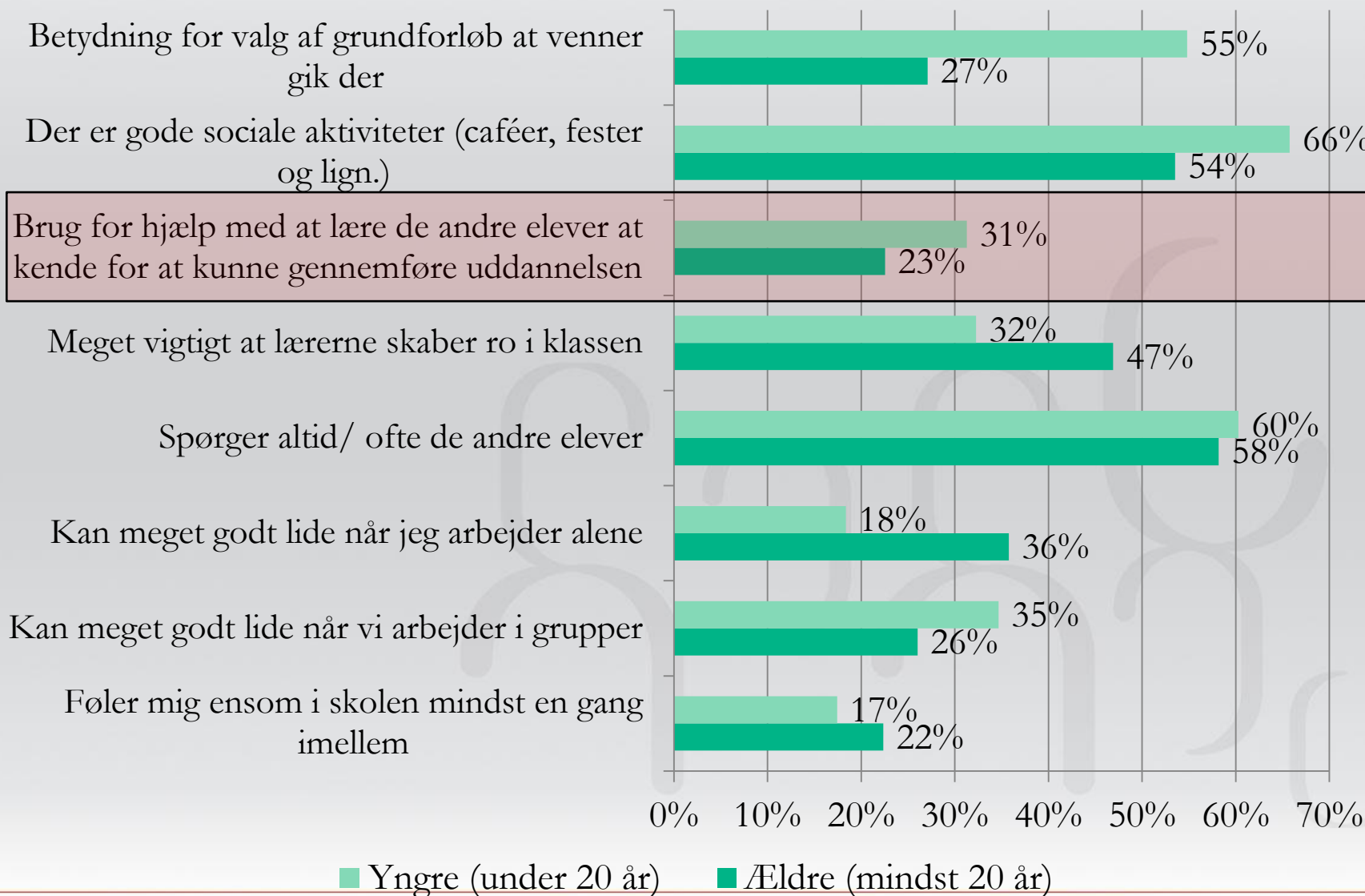
Bo, 38 år (mp): ”Jeg vil sige med min alder og familie og alt sådan noget, altså det er jo en investering også. Det må jo bare ikke gå galt. Altså, så kan jeg lige så godt spille på aktier eller sådan et eller andet”.

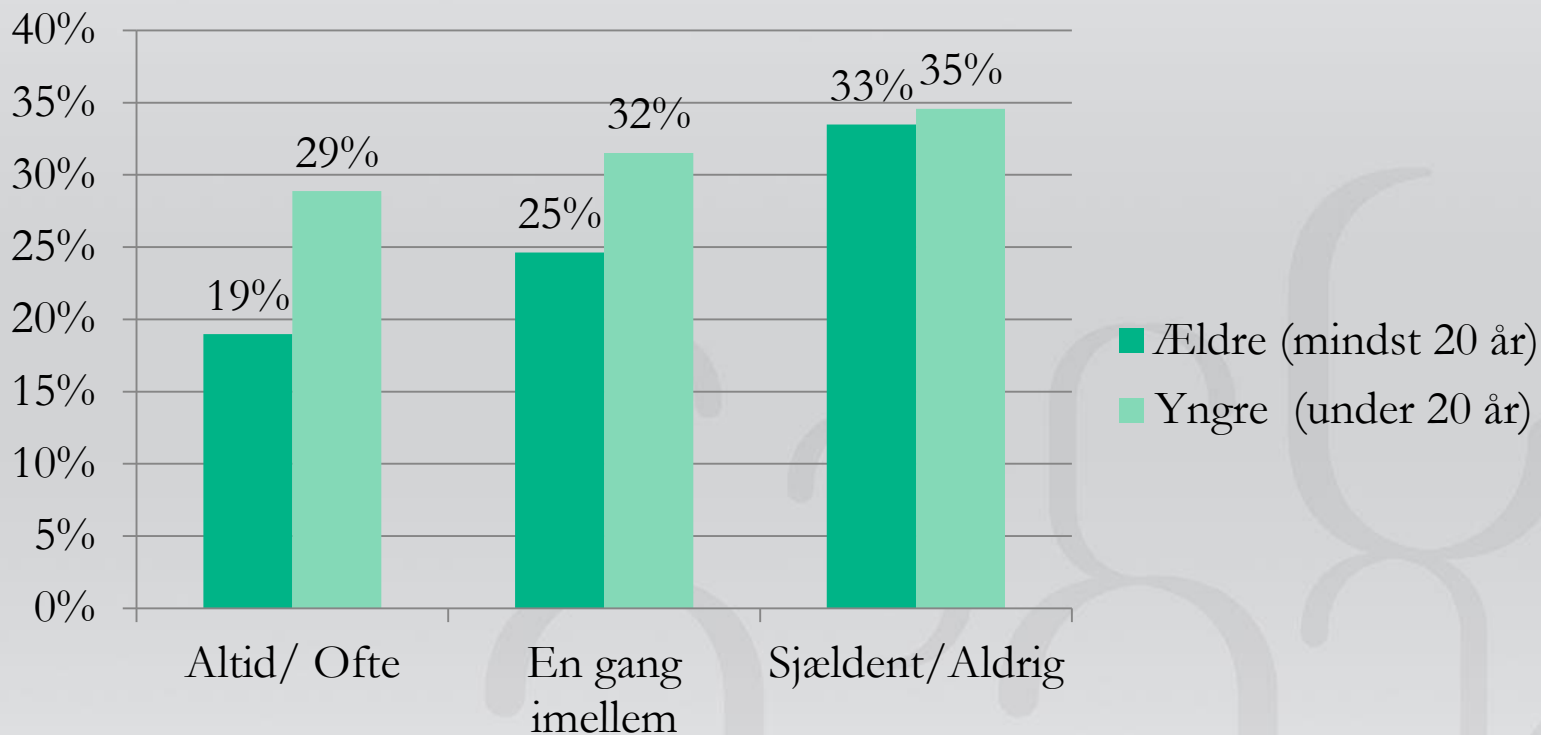
Morten, 18 år (HG): *”Der havde jeg fest dernede, jeg fyldte 18 år. Det var en fed tur ... jeg synes, det er federe, hvor det er hele skolen end bare klassen. Så lærer man nogle flere mennesker at kende og ikke kun dem, man er i klasse med, altså, det er meget fedt, når man lærer dem uden for klassen at kende”.*

Morten: *”De der store skolefester er oppe i kantinen nogle gange. Sådan hvor alle kommer. I hvert fald de fleste. Dem der gider jo ... de første skolefester kom der flere end de sidste par skolefester, der har været”.*

De sociale aktiviteter på grundforløbet fungerer som arena for **identitetsskabende ungdomsfællesskab**, hvor Morten kan forme en livsstil og en identitet i samspil med andre unge.

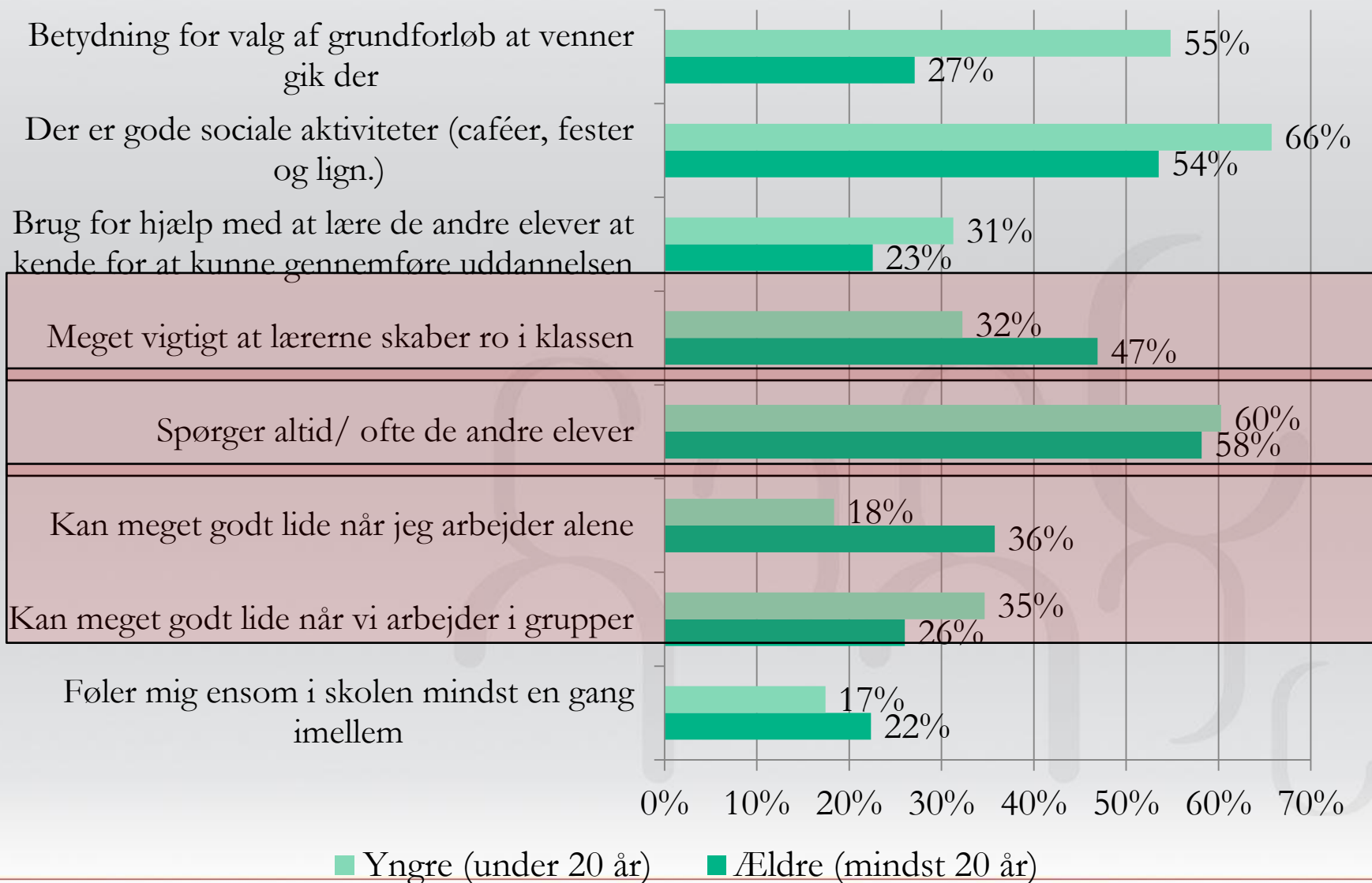
Andele som svarer de har brug for hjælp med at lære de andre elever at kende, fordelt på hvor ofte de glæder sig til at komme i skole.

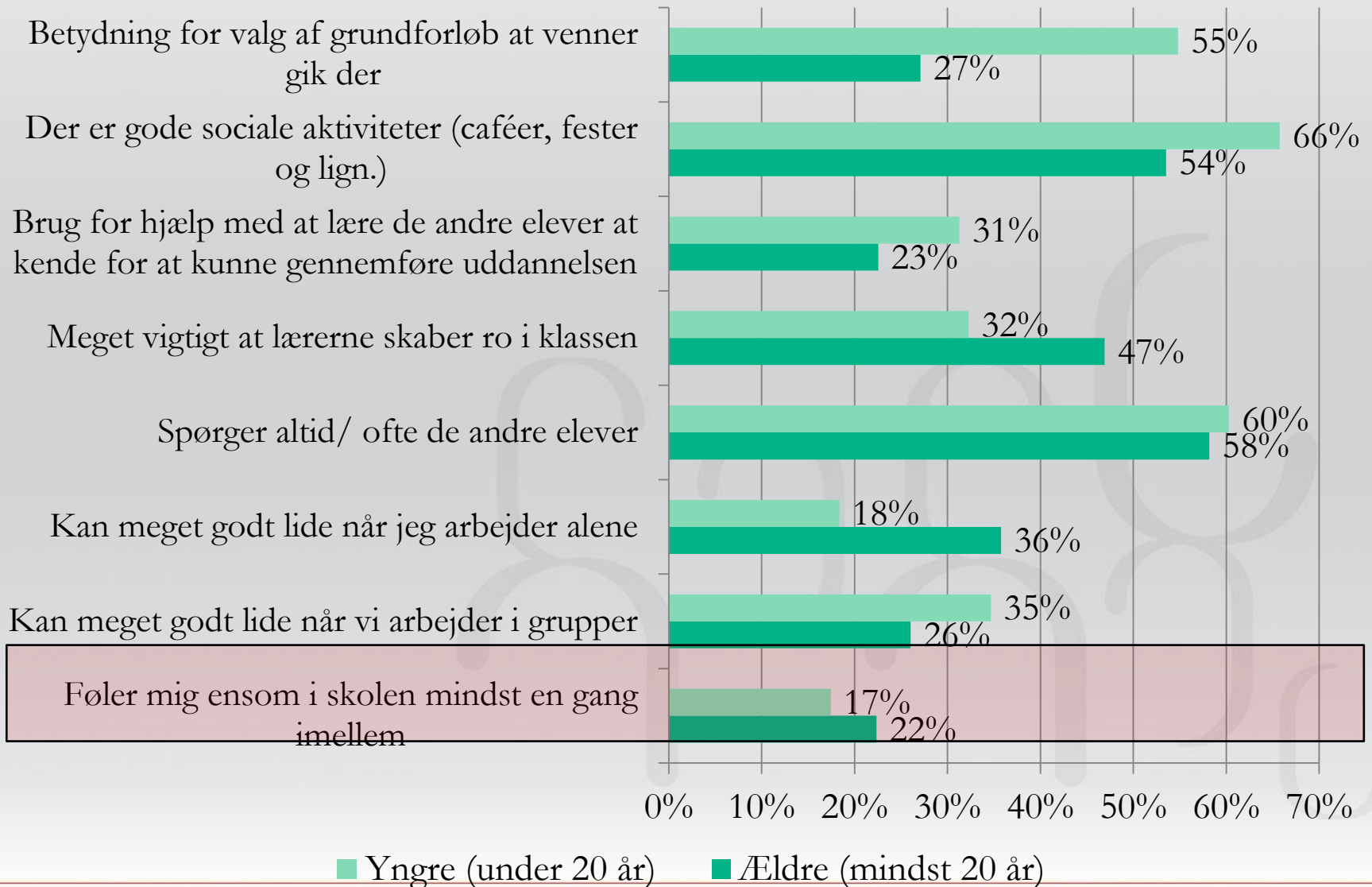
Selvom de yngre generelt oplever bedre muligheder for sociale aktiviteter end de ældre, er det altså alligevel **især de yngre der efterspørger at lære hinanden bedre at kende.**

For en del af de ældre elever kan det sociale godt **fylde for meget**

Bente, 35 år (MTM): *”Den del af min klasse har jeg jo ligesom været med til at føre op igennem efteråret og vinteren og fik en rimelig god klasse ud af det, og når de så bliver lukket sammen, så er det som at få to haner i samme gård. Så brød det hele løs igen ... Man havde været igennem alle de der stridigheder, som jo unge har. Altså de skal jo køre hinanden af, de der unge mennesker dér - og hvem er størst og hvem er stærkest og alt det ... og det tror jeg så starter forfra, så skal de unge dér lige op en tur til og køre”.*

Lena, 24 år (MP): *”Jeg synes, der er flere af de unge, som fylder en plads, og som egentlig ikke burde være der. Som ikke tager det seriøst nok ved, at de er de der sytten, seksten, atten år ... de vil jo gerne sidde og pjatte og sådan noget. Og sådan `hi – hi ´og fyre og sådan”. Vi kan jo egentlig være ligeglade, fordi bare man tænker på sig selv, men man synes jo også, det er irriterende, fordi at vi skal jo også lave gruppearbejde, og så gider man altså ikke og sidde med sådan nogen, der bare ikke tager det seriøst”.*

Opsamling på aldersmæssige forskelle

- De ældre gør sig ikke samme anstrengelser i forhold til det sociale udenfor timerne
- Men det gælder også gruppearbejde som er centralt udgangspunkt for ”faglige fællesskaber”

Problemstillinger

- Hvordan kan skolerne forholde sig til forskellene i aldersgruppernes forhold til det sociale?
- Hvilke former for sociale fællesskaber er det hensigtsmæssigt at værne om og arbejde i retning af – ikke mindst med henblik på at imødekomme så mange af elevernes behov som muligt.

Det sociale og forskelle i elevernes engagement

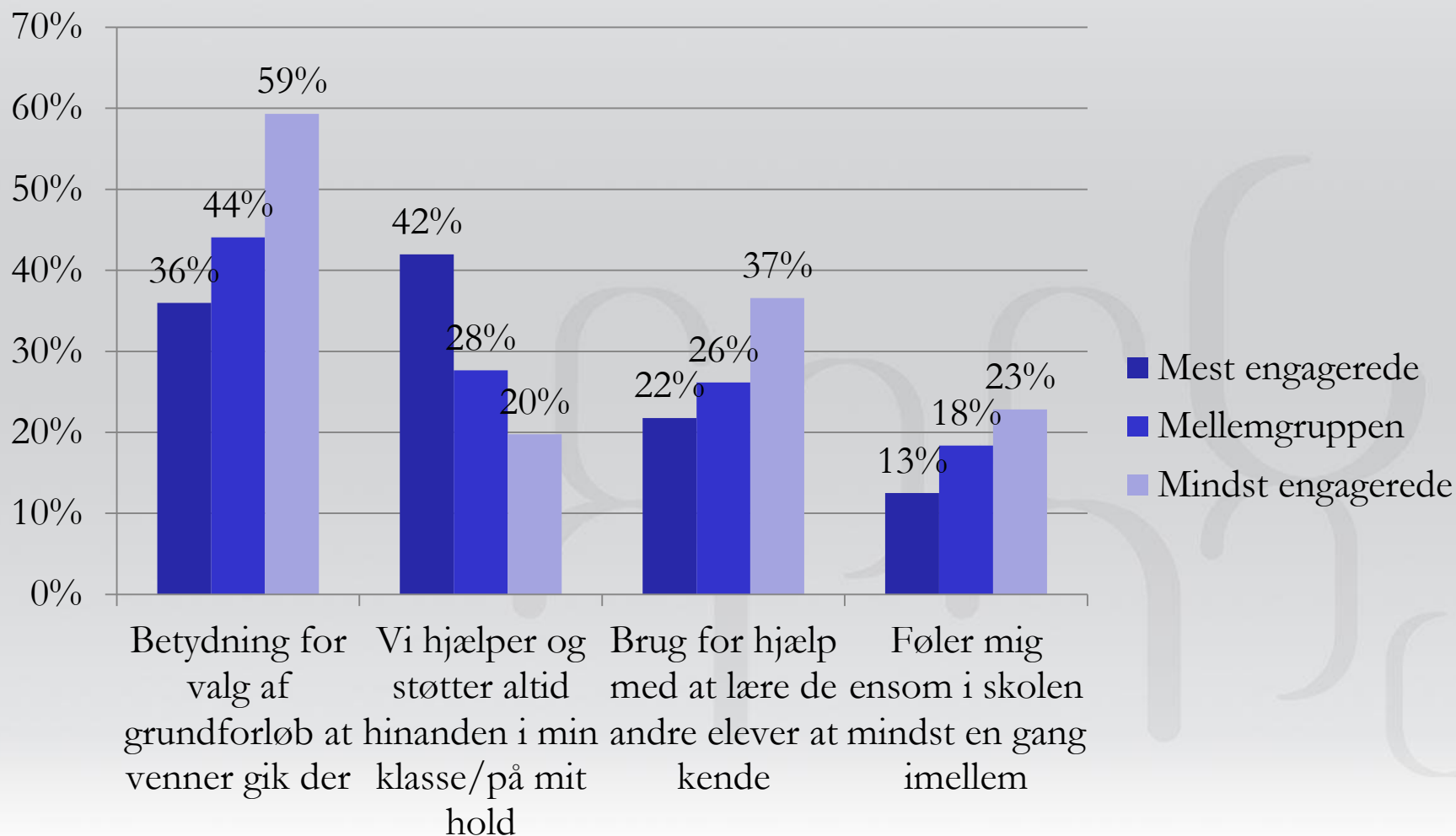
Trine (MTM): *”Jeg har jo kæmpet meget for det, vil jeg sige. Jeg har jo hele tiden gået op i det. Jeg vil gerne det her. Og det er også derfor nogen gange, jeg bliver så irriteret over, hvis folk ikke kan læsse sig samme til at have en undervisning, fordi at det går jo ud over mig. Altså, jeg vil jo gerne have noget ud af det. Fordi jeg gerne vil være det her. Og jeg har altså en læreplads, jeg ligesom skal opfylde”.*

- Forskellene i engagement fylder rigtig meget i hverdagen.
- Eleverne snakker en sondring mellem ”**os**, der er motiverede” og ”**dem**, der ikke er motiverede” frem.
- Tålmodigheden og tolerancen med ”dem, der ikke er motiverede” er ikke stor.
- Den sociale interaktion eleverne imellem har betydning for mødet mellem den enkeltes engagement og det faglige på uddannelsen.

- Rasmus og Mohammed fortæller, at de ikke tror deres uddannelse vil føre til et job – og begge er på kanten af uddannelsen.
- Det sociale på uddannelsen er vigtigt for dem.
- **Rasmus (HG):** ”*det er nok os bag i, vi har sådan lidt bedre sammenhold, dem foran, det er sådan mere enspønderne eller dengser og sådan nogen der*”.
- De vil gerne lave noget socialt i stedet for det faglige
- **Mohammed:** ”*jeg synes, der burde være nogle flere ting man kunne lave, f.eks. tage i skjortehal og sådan noget. Sådan man blev lidt glad som fester og fredagscafeer – som jo ikke erstatter det faglige, for at gå her. Hvis vi nu laver noget rigtig rigtig godt, så burde lærerne jo selv sige, ok, I har arbejdet godt, så I må tage ud og spille basketball eller sådan noget*”.
- **Rasmus:** ”*vi er ikke sønder, hvor vi får lektier for og lærer, hvordan det er at gå på skolen rigtigt, det er bare sådan noget lat derinde ... deres fællesskab distancerer sig fra det, man kom derhen og så lavede man ikke en skid, og så fik man fri igen kl. 11*”.

- Mads og Thomas har ikke altid villet dette fag og har tidligere bevæget sig andre veje i uddannelsessystemet
- De tog selv initiativ til en udflugt i forbindelse med en opgave, hvor drengene fik noget fagligt fælles.
- Mads og Thomas savner bedre muligheder for rent sociale aktiviteter på skolen.
- **Thomas:** "når det er pause, så enten går man i kantinen og får noget at spise, og hvis man har madpakke med, så sidder man foran sin egen computer, og så sidder man og nulrer rundt"
- I Mads og Thomas' fællesskab giver det at være dygtig til det faglige helt ydmyk og her ikke få nogen øl en eneste fredag herude ... der er ikke noget socialt fra skolens side. Hvis man vil snakke med folk, skal de komme og snakke med Mads, fordi han ligesom er på samme niveau som lærerne stort set. Så jeg spørger aldrig lærerne. Det er Mads' ds gruppe, så det er ret nødvendigt. Vi sidder her jo max en time kun, hvis det går galt, men det er ikke sket endnu om dagen i ren undervisning. Så kan vi lige så godt være seriøse. Vi er her for at lære noget, ikke for at have det sjovt".

Sammenholdet i de ikke-faglige fællesskaber er ikke kun selvvalgt

Opsamling forskelle i elevernes engagement

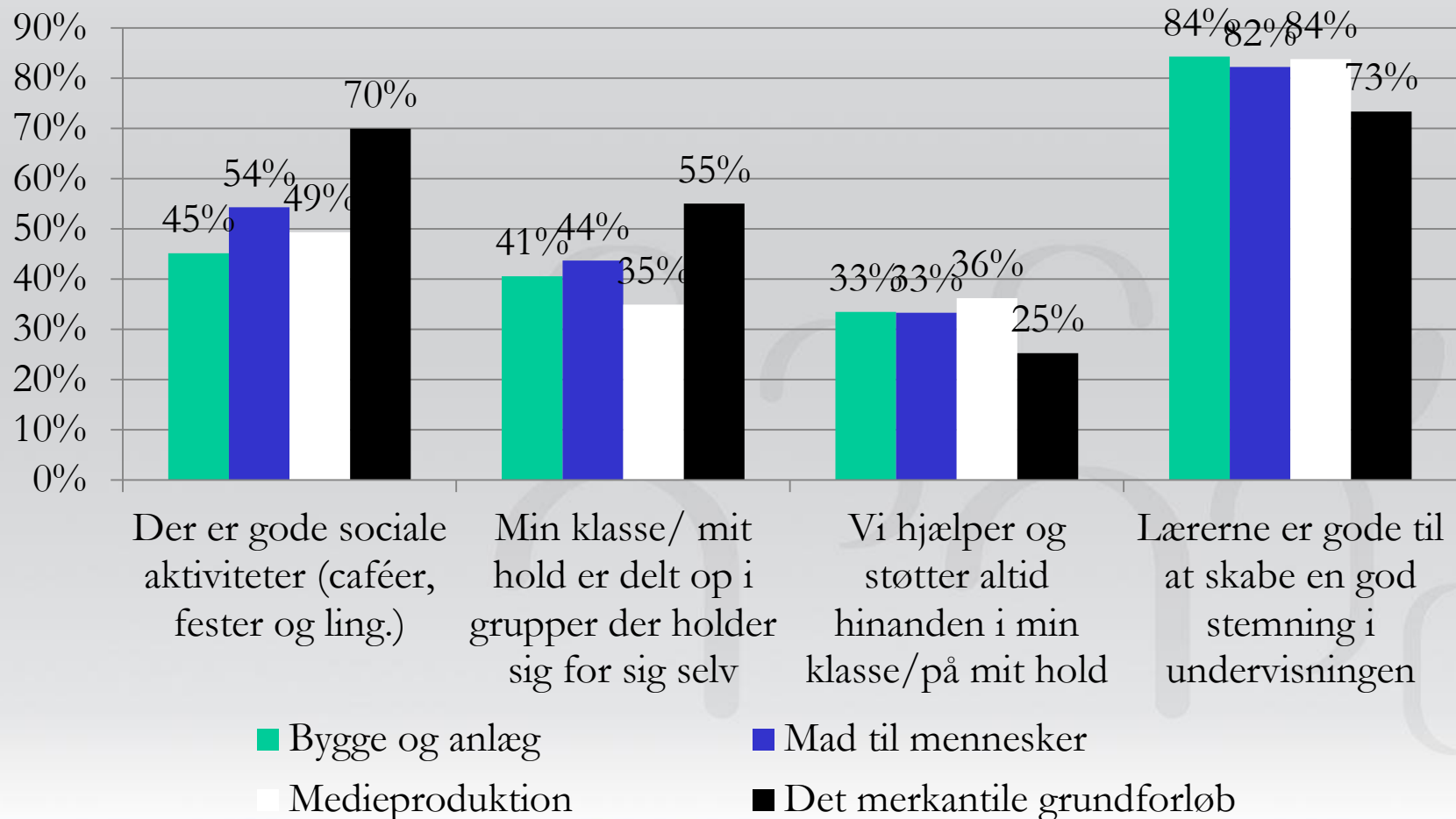
- Både fællesskaber der udspringer af det faglige
- Og fællesskaber der distancerer sig fra det faglige
- Eksklusion af de mindre engagerede elever

Problemstillinger

- Hvordan kan man introducere det faglige for elevfællesskaber der i høj grad definerer sig på at distancere sig fra det?
- Kan man overhovedet skabe så rummelige faglige fællesskaber, at også de mindst engagerede bliver inkluderet?

Det sociale og indgangenes forskellige kulturer

Udfordringerne med at skabe elevfællesskaber i grundforløbet er ikke de samme på de forskellige indgange.

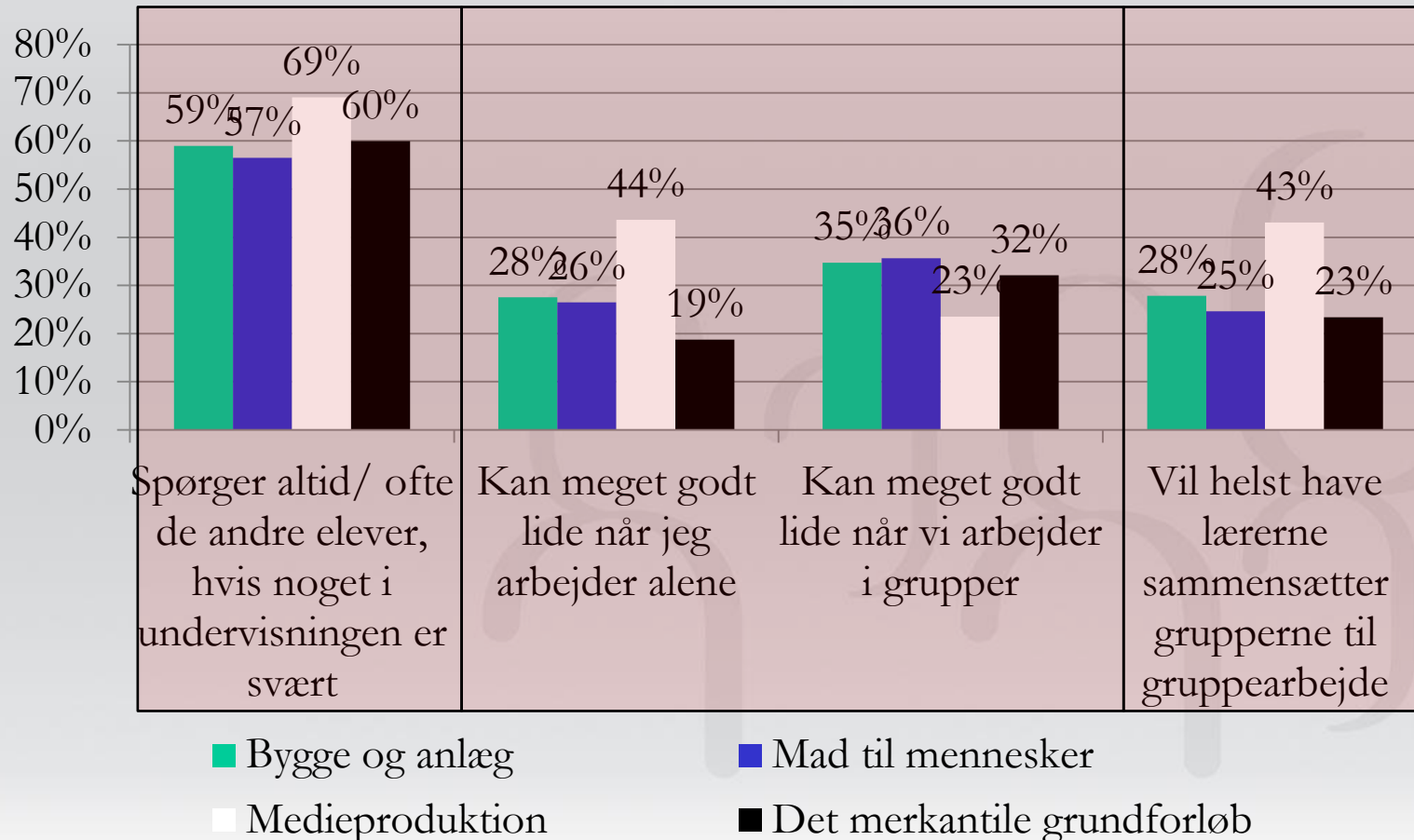

Om forskellene ml. merkantil / tekniske indgange

- HG et længere forløb
- Den praksisrelaterede undervisning fylder meget i de tekniske forløb
- Elevernes ungdomskultur flyder mere sammen med deres uddannelse på HG
- De tekniske forløb i højere grad præget af arbejdspladskultur(er)
- Det har betydning for hvilke sociale aktiviteter eleverne efterspørger.
Susanne (HG): *"Vi skulle blande alle handelsskolerne ... man kunne leje en stand-up'er, hvor man bare stod og så det og hyggede sig, og så lavede vi en kæmpe fest bagefter"*.

Tue (BA): *"Vi kommer jo for at lære noget, ikke for at få det sociale. I realiteten kan man selv sørge for det"*.

Medieproduktion bruger hinanden meget til det faglige

Opsamling på medieproduktion

- Fagligheden handler meget om kreativitet og smag – hvilket harmonerer godt med uformel sparring
- Ikke alle elever har lige nemt ved at deltage i den uformelle ad hoc sparring

Mange elever savner mere socialt i deres grundforløb – men har svært ved at pege på i hvilken form:

Lis (MTM): *”Jeg ved godt, det ikke er et gymnasium men alligevel. Sådan for eksempel når man ser, at de har sådan nogen fester for hele gymnasiet”*

Tine: *”Ligesom i fredags, hvor de skulle holde galla. Der havde de store røde løbere og sådan noget, og så føler man sig sådan lidt ... Det er lidt fladt”.*

Eleverne er forskellige i forhold til bl.a. **alder, engagement** og **indgangenes kulturer**.

Hvilke former for fællesskab er det meningsfuldt at værne om og arbejde i retning af på erhvervsuddannelsernes grundforløb?